

Використання інноваційних методик при організації самостійної роботи дає змогу студентам будувати індивідуальні траєкторії навчання; вчить вибирати із великої кількості інформаційних джерел потрібну інформацію, аналізувати та систематизувати її; забезпечує оптимальність формування професійно важливих якостей і компетенцій і, врешті-решт, підвищує якість навчання.

Проте у багатьох студентів відсутня психологічна готовність до навчання у нових умовах, не сформовані уміння і навички самостійної роботи. Однак якщо студент не навчиться самостійно визначати зміст своєї навчальної діяльності та знаходити засоби її реалізації, не зможе якісно опанувати ту чи іншу дисципліну, то і в подальшому під час професійної діяльності йому буде складно постійно та систематично оновлювати професійні знання та уміння спеціаліста в умовах постійних змін на ринку праці.

Велике значення під час самостійної роботи студента мають його бажання, прагнення, спрямованість, психологічна готовність, а також певний рівень бази знань та вмінь.

Самостійна робота студента є основним засобом опанування навчального матеріалу. Тільки ті знання, які студент здобув самостійно, завдяки власному досвіду, мисленню та дії, будуть насправді міцні.

1. Даценко Г. В., Сузанська З. В. Дистанційне навчання як засіб стимулювання самоосвіти. *Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія: матеріали міжвузівського вебінару* (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.). Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 17–20.

2. Швед М. Самостійна робота студентів: навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 205 с.

3. Логвіненко В. Г. Самостійна робота студентів у середовищі дистанційного навчання Moodle. *Современные инновационные технологии подготовки инженерных кадров для горной промышленности и транспорта 2015*: сб. науч. тр. международной конф., г. Днепропетровск, 21-22 мая 2015 г. Днепропетровск: НГУ, 2015. С. 348–356.

4. Кравець В. О., Кухаренко В. М., Твердохлебова Н. Є. Організація самостійної діяльності як фактор ефективності навчання в дистанційних курсах. *Образование и виртуальность*. Харьков-Ялта, 2008. Вып. 7. С. 251–253.

5. Тамаркіна О. Самостійна робота студентів ЗВО в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич, 2020. Вип 34. С. 228–231.

Канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту і адміністрування

І. В. Волохова

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВИКЛАДАЧ У СИСТЕМІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Організаційний процес дистанційного навчання в системі вищої освіти ґрунтується на самостійній роботі студента. При цьому студент часто відокремлюється від викладача у просторі або часі, а їх взаємодія

може здійснюватися лише на основі сучасних освітніх технологій, організованих закладом вищої освіти.

Дистанційне навчання розраховане на самомотивацію студента та здатність його до самоосвіти. В таких обставинах не завжди доцільно компенсувати брак мотивації студента надсупорним постійним контролем з боку викладача. Тому в умовах карантинних обмежень найоптимальнішою моделлю для вищої освіти стає інтеграція аудиторної та дистанційної роботи.

Більшість традиційних занять найкраще запам'ятовуються не лише здобутими знаннями, а й емоціями, що передаються від викладача студентам у процесі навчання. Тому особистий контакт дуже корисний і є важливою частиною навчального процесу. Неможливість працювати в аудиторії вимагає від викладача активно презентувати свої матеріали у формі відеоконференцій.

У сучасних умовах викладача все ще не можна замінити комп'ютерами та новими інформаційними технологіями, але кожен викладач повинен усвідомлювати, що його роль змінюється.

Значна кількість проблем полягає в недооцінці викладачем можливостей дистанційного навчання. Більшість викладачів вважають дистанційну освіту недосконалою, оскільки неможливо проконтролювати дії студента під час тестування або іспиту, найчастіше важко об'єктивно оцінити знання студента, який користується великою кількістю навчальних матеріалів, матеріалами з мережі Інтернет чи допомогою інших людей.

Певні труднощі в організації дистанційної форми навчання торкнулися викладачів різного віку. Викладачі «старої» школи особливо важко сприймають перенесення занять у кіберпростір. Молоді викладачі, навпаки, можуть легко вчитися, але вони часто не в змозі реалізувати професійно важливі норми і цінності та заохочувати студентів до спілкування, підтримувати та мотивувати їх [1].

Дистанційне навчання, ймовірно, обмежує студента в усному спілкуванні. Недостатня кількість практичних або лабораторних занять також є негативною як для студентів з точки зору отримання повних знань, так і для викладачів, які використовують такі заняття для закріплення теоретичних знань.

Не всі викладачі можуть впоратися з інтерфейсом сучасних комп'ютерів, які постійно удосконалюються. На кафедрах недостатньо викладачів, які володіють ефективними методами дистанційного навчання, тобто виникає проблема отримання кваліфікованої поради, що також перешкоджає розвитку дистанційного навчання.

Очевидно, що змішане навчання – це майбутнє, яке дасть змогу системі освіти легко перемикає процес здобуття знань у різних режимах: збільшувати чи зменшувати офлайн- чи онлайн-заняття, вибирати різні організаційні моделі та стратегії відповідно до можливостей, потреб та викликів сьогодення. Тому сьогодні головне завдання закладів вищої

освіти зробити процес упровадження та використання сучасних освітніх технологій ефективним та мінімізувати помилки, для чого необхідно максимально активно ділитися досвідом [2].

1. Варзар Т. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності. *Українознавство*. 2005. № 1. С. 116–119.

2. Биков В. Ю, Кухаренко В. М. Дистанційний навчальний процес: навч. посіб. Київ: Міленіум, 2015. 254 с.

*Д-р екон. наук, професор О. В. Дикань,
кандидати екон. наук, доценти кафедри
менеджменту і адміністрування*

Ю. О. Крихтіна, У. Л. Сторожилова

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ДУАЛЬНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Цифрові трансформаційні інновації, сучасні передові інформаційні технології смарт-навчання та HRM стрімко поширюються як в усьому світі, так і в Україні і стають необхідними важелями в сучасному дистанційному та дуальному навчанні, де однією з важливих частин є «навчання впродовж життя». Ефективність покращення дистанційної та дуальної вищої освіти України вимагає забезпечення сучасних цифрових тенденцій в управлінні освітніми проектами; формування якісних креативно-інноваційних підходів; проведення форсайт-досліджень; комерціалізації і глобальної співпраці; підвищення цифрового розвитку та цифрової грамотності суспільства; підтримки смарт-інфраструктури; поєднання технологій нового покоління; більшої прозорості і більшої лояльності з боку цифрових платформ; розробки нових ефективних і якісних пошукових платформ, соціальних мереж та гармонізації цифрового середовища; збільшення можливостей отримання як освітніх онлайн-ступенів, так і інших видів онлайн-освіти; удосконалення якості дистанційної та дуальної освіти й ефективності контролю її результатів.

Покращення дистанційної та дуальної вищої освіти України може бути пов'язане, з одного боку, з готовністю викладачів до впровадження інновацій дистанційного та дуального навчання, що вимагає від них високого рівня сформованості інформативної та педагогічної компетентностей, з іншого – готовністю студентів до використання такої форми здобуття знань і вмінь.

Закономірна зміна пріоритетів у перспективах розвитку дистанційної та дуальної вищої освіти України спрямована на розширення кола користувачів та здобувачів освітніх та інформаційних ресурсів, яка все